

HARMONIE

"Dualiteit" (in alles!)

Spanning
Onrust
Zoeken
Adem in
Beproeving
verlangen
Tijdelijk
vraag
Dissonant

Ontspanning
Rust
vinden
Adem uit
Beloning
Bevrediging
Eeuwig
Antwoord
Consonant

beweging

Das Wohltemperierte Klavier

Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)

1722

Prelude in C gr.t.
uit Boek 1, BWV 846

- 2 boeken: eerste in 1722, tweede in 1742
- elk boek 24 x prelude + fuga
- in iedere toonsoort (12), in mineur en majeur
- eerste prelude in C gr.t.: simpel, enkel opeenvolgende akkoorden, van C naar C

Praeludium I

Ook een prélude!

Claude Debussy (1862 - 1918)

- uit Boek I (12 préludes)
- '... voetstappen in de sneeuw'
- motief van 3 noten
- harmonische context verandert steeds
- minimale tonale werking

(...Des pas sur la neige)

1910

BOLEERO

Maurice Ravel

1875 - 1937

- première in 1928
- gecomponeerd voor danseres Ida Rubinstein
- eerste choreografie van
- Ravel vond het zelf maar niks
- partituur in 2001 voor €1,5 miljoen verkocht!

"Ik wens dat er geen misverstanden ontstaan over mijn Boléro. Het is een experiment in een heel specifieke en beperkte richting, en moet niet beschouwd worden als een poging iets anders te bereiken of meer dan dat, dan wat het nu bereikt. Voor de première waarschuwde ik voor het effect dat wat ik had gecomponeerd een stuk was dat 17 minuten duurde en geheel gebaseerd was op een orkestraal weefsel zonder muziek - op een lang, zeer geleidelijk crescendo. Er zijn geen contrasten en er zijn vrijwel geen vondsten behalve in het basisidee en de wijze van uitvoeren. De thema's zijn onpersoonlijk - volksmelodieën van het gebruikelijke Spaans-Arabisch soort. Wat er ook ooit anders is beweerd, de behandeling van het orkest is eenvoudig en rechtlijnig, zonder de kleinste poging tot virtuositeit."

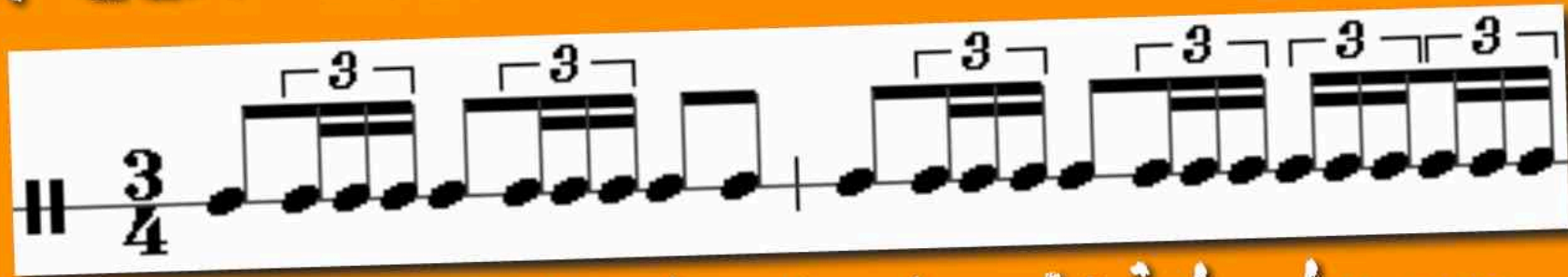
alleen 't ritme:

"Ik wens dat er geen misverstanden ontstaan over mijn Boléro. Het is een experiment in een heel specifieke en beperkte richting, en moet niet beschouwd worden als een poging iets anders te bereiken of meer dan dat, dan wat het nu bereikt. Voor de première waarschuwde ik voor het effect dat wat ik had gecomponeerd een stuk was dat 17 minuten duurde en geheel gebaseerd was op een orkestraal weefsel zonder muziek - op een lang, zeer geleidelijk crescendo. Er zijn geen contrasten en er zijn vrijwel geen vondsten behalve in het basisidee en de wijze van uitvoeren. De thema's zijn onpersoonlijk - volksmelodieën van het gebruikelijke Spaans-Arabische soort. Wat er ook ooit anders is beweerd, de behandeling van het orkest is eenvoudig en rechtlijnig, zonder de kleinste poging tot virtuositeit."

Waar gaan we naar luisteren?

1. een 'ostinato' ritme (2 maten),

gaat de hele tijd door

2. een lange, ritmisch veel vrijere melodie (7+10=17 maten), ook voortdurend herhaald

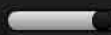
3. één crescendo gedurende het hele stuk (15 min)

A. voegt steeds meer instrumenten toe
→ volume

B. voegt steeds meer stemmen toe:
→ harmonie

4. één akkoord gedurende het hele stuk (14,5 min)

5. pas op het allerlaatst verandert harmonie (8 maten)

ZONSOPGANG

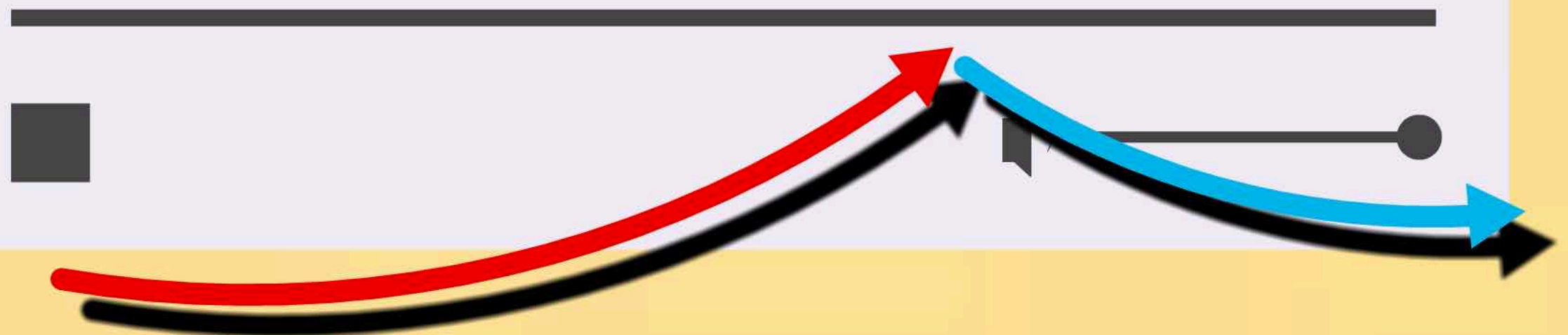
Richard Strauss

1864 - 1949

- begin van de 'Alpensymfonie' (1915)
- programmatisch: vertelt een verhaal
- (moment) van zonsopgang op veel manieren muzikaal vormgegeven, ook harmonisch

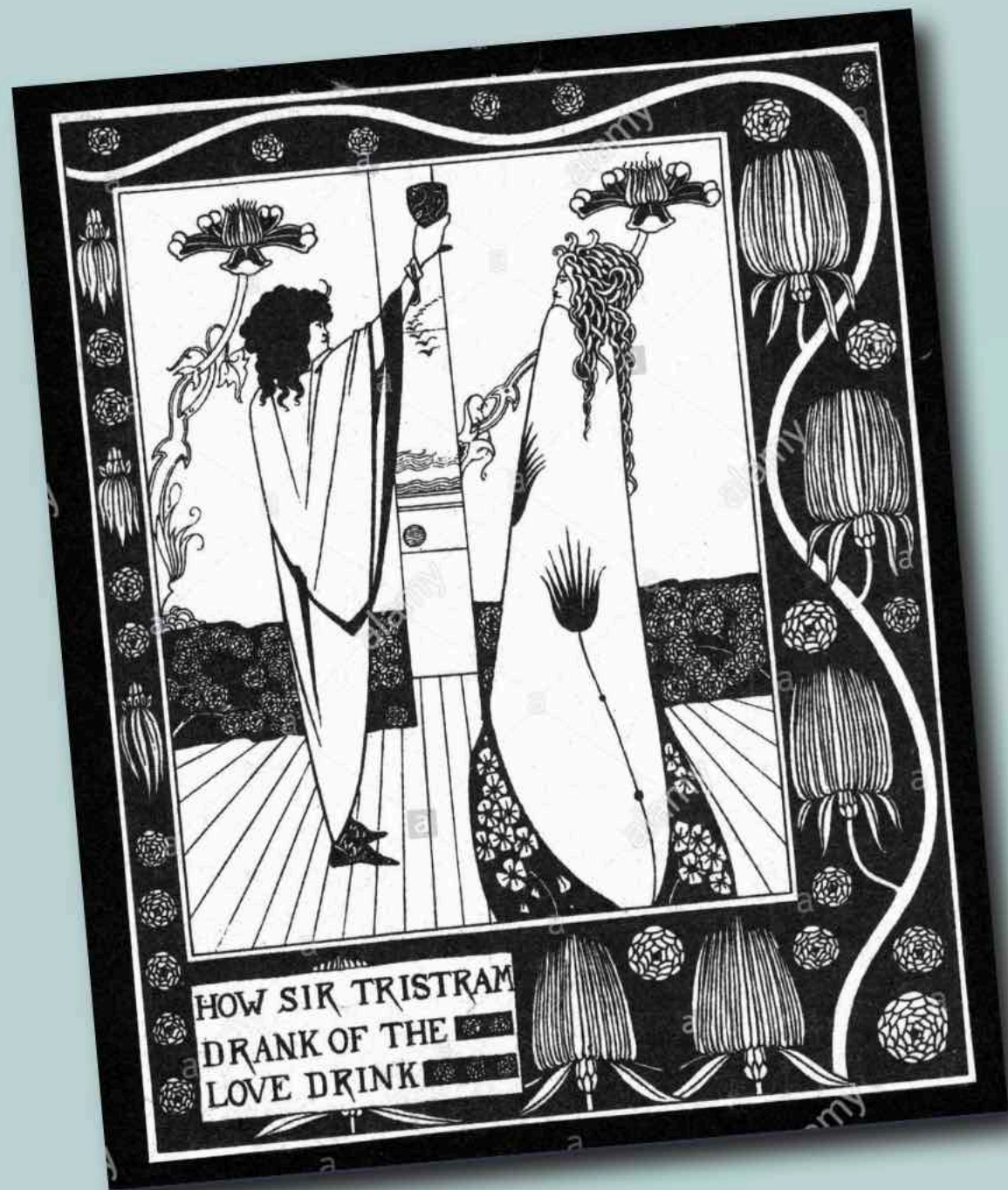
00:00/04:46

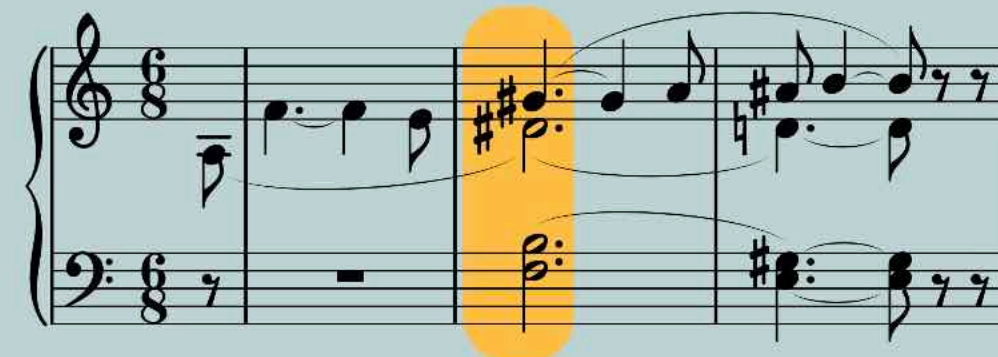
TRISTAN UND ISOLDE

Richard Wagner (1813 - 1883)

1865

- gebaseerd op middeleeuwse legende
- de onvervulde liefde in muziek: dissonante harmonieën die niet oplossen
- op het laatst pas, wanneer Tristan en Isolde verenigd worden in de dood
- beroemd: Tristan-akkoord:

Sturm und Schmach

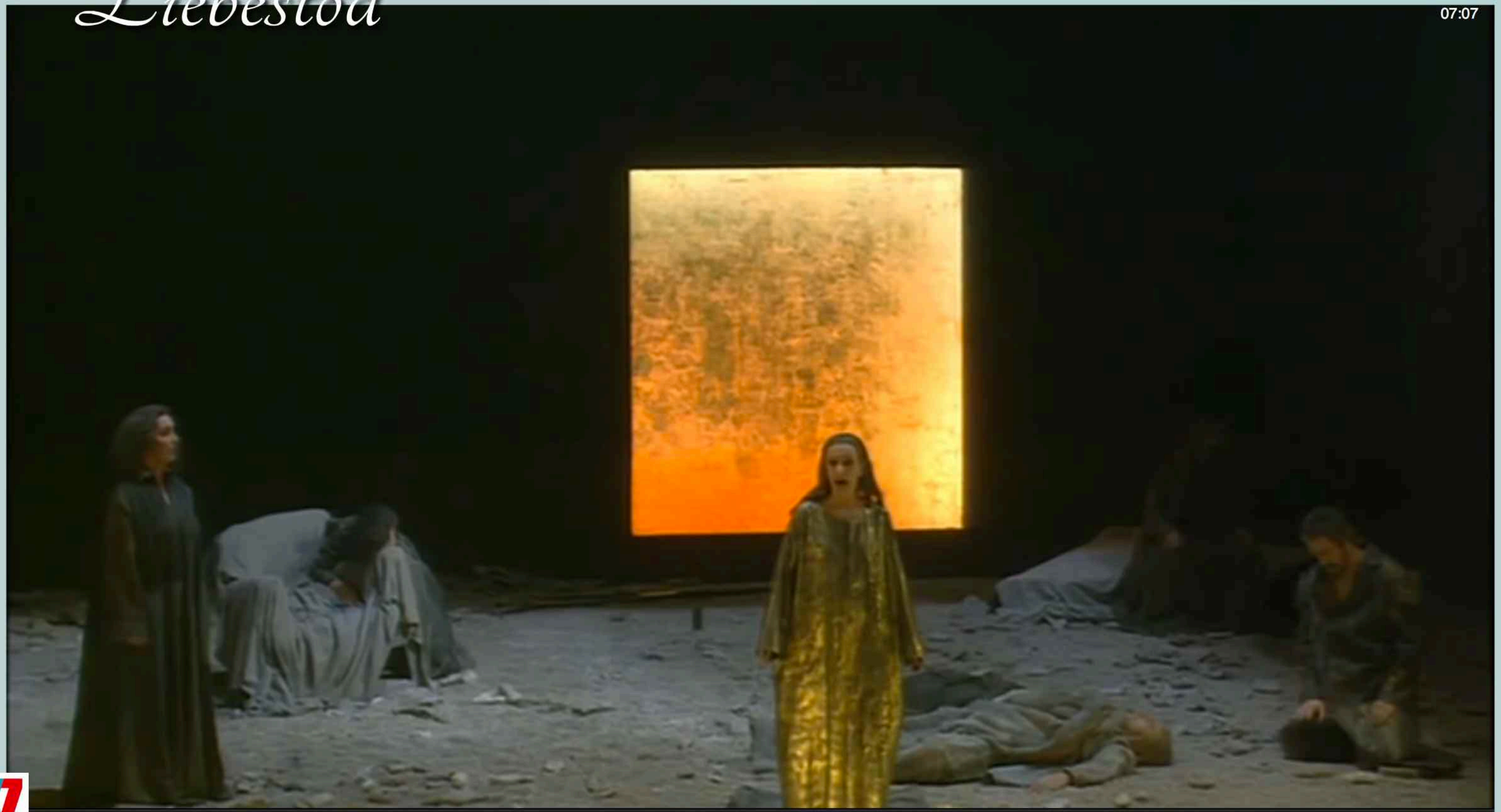
The image shows a handwritten musical score on a five-line staff. The top staff contains a melodic line with several notes, including a half note and a quarter note, with a slur underneath. Below the staff, there are several vertical lines representing a chord progression. The first chord is a triad with a sharp sign (#) and a 'p' (piano) dynamic marking. The second chord is a more complex structure with multiple notes and a 'p' dynamic marking. The third chord is a single note with a 'p' dynamic marking. The notation is somewhat messy and appears to be a sketch or a personal study.

Het zogenaamde 'Tristan-akkoord'

Liebestod

07:07

Desert Music

1983

Steve Reich (1936)

- amerikaans componist
- minimal music
- geen 'ontwikkeling', wel verandering

05:00

HARMONIE

tot de volgende keer!

